

VAIKAS, MAMA IR KUNIGAS

/ 72 /

Vieną sekmadienį klebono nebuvo namie. Dėl to vienas aš čia ir išpažinčių tekliausiu. Pas mane tą sekmadienį įėjo išpažinties, kas norėjo jos prieiti, bet nerado antroje kunigo. Prie klausyklos pristūmė savo dukrą ir viena mama. Pasirodė, jog tai klebonėlio prileista prie pirmos išpažinties mergaitė. Išklausiau ją, kaip ir visus kitus: per 25 kunigavimo metus, atrodo, jau turėjau laiko išmokti klausyti išpažinčių ir didelių ir mažų... Moku jau ir prie kiekvieno savo penitento taip prieiti, kad jam išpažintis būtų kiek galimas lengvesnė. Atrodo, jog gerai susikalbėjau ir su šia mama mergaite. Bet po kurio laiko ta manytė įpuolė į sekristiją labai susirūpinusi ir klausia klebonėlį ar bus gerai jos mergaitės išpažintis, kad ... pirmosios išpažinties prileido pas tėvelį, o ne pas klebonėlį. Klebonėlis, žinoma, dėl to plačiai nusišypsojo, o aš iš jo paties tai išgirdęs, kiek begalėjau labiau išpučiuo akis, sužinojęs, jog pernai atšventęs sidabrinį kunigystės jubiliejų, dar nesugebu net vaikų gerai klausyti išpažinties. O visgi aš, o ne kas kitas, čia jums apie išpažintį pasakiau jau apie 50 pamokslių. Tą ciklą jau buvau beveik kaip užbaigęs, bet po šitokių nuomonių jį pratęsiau ir štai šitokia jūmų tema jums, gerosios, bet nelabai išmintingosios, mamos. Visgi, šiandien apie vaikus, mamą ir kunigą; apie vaiką, mamą ir nuodėmklaušį.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pradžioje aš čia kai ką jums priminsiu iš savo stebėjimų šitoje pačioje bažnyčioje,

o paskui mes tai pakomentuosime.

Per praėjusius atleidus aš turėjau labai daug penitentų ir juos baigiau klausyti gerokai po pamaldų. Besėdėdamas klausyčioje pastebėjau, kaip da ar trys berniukai kitoje bažnyčios pusėje kyštelėje galvas pro piliorių, žvilgtelėję į mano klausyklą ir tuoju pat čia atsiredo prie klausyklos. Ir nors čia buvo ilgos eilės iš abiejų jos šonų, bet nežinia kaip jie tuoju pat prasispaudė prie langelio ir aš turėjau juos išklausyti pirma visų kitų. Prieš kelias dienas buvo atvirkščiai. Antrojo nuodėmklausio nebuvo. Mano pusėje suoluose, beveik prieš pat klausyklą sėdėjo mama su dviem pa auglėm mergaitėm. Aš nemaniau, jog jos eis ir išpažinties, nes jai visai nesirengė. Porą kartų pasiūlėję į mano klausyklą. Išpažinčių beveik nebuvo. Antrojo nuodėmklausio taip pat nebuvo. Klebonas buvo kažkuo užimtas. Bet prieš pat Mišias prieš klausyklą atsiklaupė pora moterėlių ir aš jas pažinau. Duodamas išrišimą pastebėjau, jog kitoje klausyklos pusėje atsiklaupusios tos dvi mergaitės. Aš jau norėjau imti klausyti išpažinties ir vieną iš jų, bet tuo tarpu į klausyklą nuėjo klebonas. Tos mergaitės tai pastebėjo ir tuoju pat atsikėlė ir nuėjo pasikalbėti į suolą su motina. Pa kažką joms pasakė ir abi iš aš suolo nudrožė prie kitos kitos klausyklos. Aš maniau, jog tai klebonėlio prie pirmos išpažinties prileisti vaikai, bet bedalindamas šv. Komuniją, pamačiau, jog jos atsiklaupė ne su pirmosios Komunijos vaikais, prie gretėlių. „Veikiškie, jau senes „moteriškes“. Černai aš buvau atsiskaitęs priimti vaikus pirmos išpažinties egzeminui, Nesturėjau savo specialų darbą su maldynu ir nenorėjau trukdytis. Dėl to visi jie buvo nukreipta pas klebonėlį, kuris vienas juos prileidinėjo prie sakramentų. Tačiau išpažinčių klausyti jų aš visiškai galėjau, nes

sekmadieniais sėdėdavau klausykleje. Tačiau pas mane ėjo tik senelės ir nei vienas vaikas. Labiausiai išidėmėjau vieną atvejį, kada klebonėlis sėdėjo mano pusėje sėl bažnyčios grindų išdėtyne. O tą sekmadienį, kaip tyčia, buvo nemaža vaikų pirmai Komunijai. Kaiškas apie 20 ar daugiau. Paskaičius dar mes, kurių daugumas taip pat ėjo išpažinties su savo vaikais, susidarė apie 50 žmonių. Visus juos vienam kunigui išklausyti per nepilnąvalandą buvo neįmanoma: reikėjo arba labai paviršutiniškai klausyti išpažinčių, arba dalį palikti po sumos. O čia šalis klausykleje sėdėjau aš ir nei viena iš tų mamų nenukreipė savo vaikų prie mano klausyklos. Aš pasijaučiau labai neįjankiai ir parėjau į zakristiją, o paskui tik atėjau išklausyti tuos, kurie atėjo į sumą ir nerėjo prieiti išpažinties. Šiomet buvo teks atsitikimas. Atėjau į bažnyčią ir pamaciau, kaip viena globėja moko prie klausyklos savo mergaitę kaip praktiškai atlikti išpažintį. Prieidamas pro šalį aš dar prekabinu vaiką kažkokis maža pastebėle į kurią ji maloniai nusišypsavo. Taip tarp mūsų užsimergė pirmas pažintis. Kadangi klebonėlis buvo kažkuo užsiėmęs, o aš buvau ankstekai atėjęs prieš pamaldas, tai maniau, jog nuejus į klausyklą, ta moteris su vaiku ateis prie jos, nes buvo užtenkamai laiko ir globėja, tarp kitko buvo mano penitentė. Bet vaikas nepesirodė ir visai jo nemačiau bažnyčioje. Sėdėjau gal daugiau pusvalandžio. Jau suskambinus pamaldoms ir iki mišių likus kokioms 5 ar 6 minutėms bažnyčioje pesirodė klebonėlis ir nuejo, kaip paprastai, į klausyklą. Tada pamaciau, kaip ta mergaitė buvo išstums iš už piličiaus ir priėjo prie klausyklos. O aš buvau manęs, kad vaikas tik dar mokomas ir šiandien neis. Buvo ir daugiau panašių atvejų, kada mamos ilgą

laiką sėdėjo suole su vaikais, o kunigas klausyčioje ir išpažinties jų nevedė, o nevedė paskutinei minutei pas tą, pas kurį norėjo vaikas. Girdejas ir priešingų dalykų. Mano prileisti vaikai pirmaisiais metais būtinai veržiasi jas atlikti tik pas mane, o ne pas kokį kitą kunigą ar klebonėlį. Kai kas savo namiškiam iš jų pasako: "Iki šiol ašėjau tik pas tėvelį. Pas klebonėlį bijau". O kiti atvirkišiai paėneka: "Aš einu pas klebonėlį, pas tėvelį nebuvo ir bijau". Žodžiu, čia veiksnių ir kalbų yra užtenkamai, o iš to jau ir negerumo užtenka. Štai moteris savo vaiką prileido pas vieną kunigą ir mano, kad jo išpažintis negeras. Argi dėl to išpažintis gali būti negeras? Dėl to išpažintis gere, nes visi kunigai moka išpažinčių klausyti, o ypač vaikų išpažinčių. Dėkui Dievui, moku ir aš jų klausyti. Ir kiek jų jau išklausiau, manau, tiek jau nebeišklausysiu.

Bet iš šitokie elgesio pasidaro kitas blogas dalykas: be jokio pagrindo, dėl paprasčiausios pedagoginės nenuovokos veikams jau sudaroma nuomone, ar padedama jam tokia susidaryti, kad nuodėmklausiai yra dvejojai: vienas geras, kitas blogas. Ir dėl to blogas, kad iš tiesų jis būtų blogas, bet visiškai dėl kitų priežasčių. Pirmoje eilėje dėl to, kad vaikas su juo nežiau apsipratęs ir dėl to kaip ir labiau nediršta. Aš čia nekalbu apie visus vaikus, nes ir jie turi pilniausią teisę pasirinkti sau nuodėmklausį tokį, kokį nori. Čia aš galveju apie pirmosios išpažinties vaikus, kurie dar nieko nežino nei apie vieną, nei apie kitą, nei apie trečią kunigą, ir kuriems šino atėvilgin jie visi turi būti lygūs: jų nuodėmių atleidejai. Savaine suprantama, kad pirmenybė teikiama tam kunigui, pas kurį vaikas laikė egzaminėlį, prie kurio jis

lyg ir labiau priprato. Tačiau tai ne būtinas dalykas. Pirmoje eilėje čia stovi sakramentas, kurį jam gali suteikti ir koks kitas kunigas. Ypač tai reikia atsiminti, kad dėl ko nors susidaro ypatingos sąlygos. Sakysime, kaip negalėjo aptarnauti tiek vaikų ir mamų. Ir tuo atveju mamos turėjo vaikus pasipriešinti, jeigu jie pareiškė tokį norą eiti išpažinties, tik pas juos prileidusįjį. Jos turėjo griežtą pedagoginę pareigą vaikams paaiškinti, kad ir kitas kunigas nėra žveris, juo labiau, kad jis jiems nieko blogo ir nėra padaręs, o išpažinties priėmti galės lengviau ir greičiau. Tam yra priešastis. Turėjo paaiškinti, jog vienam kunigui visus išklaudyti per tokį trumpą laiką ir sunku, ir negalima gerai padaryti. Jeigu vaikas ošlavosi, tokiam galima pavirtėti ir mamišką autoritetą, kaip tai padaroma ir kur kitur, kada vaikas nenori ko nors būtino padaryti. Bet jos nei vaikų neleido, nei pačios neėjo, o visi sugriuvo ant vieno, nors šiaip sau skirtumo nedarė tas ar koks kitas kunigas jas išklauso. O viena protingesnė mama sevajam vienu proga ir pasakė: "Taip negalima. Ir tas, ir tas kunigėlis geras: visi kunigėliai yra geri ir myli vaikus, o kaip tūn tada eisi išpažinties, kai to, pas kurį neri, nebėbus?" Juk nori, nenori turėsi eiti pas kitą. "aip tada bus?" Taip pasakė ir vaikas pilniausiai buvo įtikintas. O kai prieėjo pas kitą, dar labiau džiaugėsi, negu pas pamėgtąjį priėjęs ir mami kartėjo: "Aš nežinojau, kad tas dar geresnis". Kaip sugėbėjo ta protinga mama padaryti, šitaip gali padaryti ir kiekviena kita mama, kai yra reikalus ir jis liečia vaiko stėitį, o ne kvailai galvoti ir bėgti klausiti, ar jos vaikas išpažintis gerai, jei jis ją atliko pas tėvelį, o ne pas klebonėlį. Žinote, ir graudu tai išgirsti, ir pikta, kad

taip neža mes tesuprantame apie savo tikėjimą ir apie paprasčiausius gyvenimo reikalus.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Debar pora žodžių apie anas dvi mamas ar globėjas. Išmintingai jos padarė ar ne?

Pirmoji, kaip minėjau, buvo ne mama, o atrodė, globėja. Ji ir išpažinties pas mane pati eina. "eiškia, nelaiko manęs jau tokio blogo nuodėmkliausiu. O savo globojamosios nevedė, nors ir turėjo labai gražaus laiko. Kodėl nevedė? Manu, jog dėl tos pačios priežasties, kad vaikas nenorėjo. O kodėl vaikas galėjo nenorėti? Aš jo visiškai nepažinau ir jis manęs. Bet pirmasis mudviejų susitikimas prie klausyklos buvo labai malonus ir vaikui negalėjo susidaryti įspūdis, jog aš koks tai jo priešas. Ir vis dėlto ta globėja jai padėjo tekią mintį savo širdyje pagimdyti ir palaikyti. Ji net rizikavo tą vakarą netgi išpažinties jos neprileisti, bet neatvesti pas tą kitą kunigą, kurio, gal būt, vaikas nei norėjo, nei nenorėjo. Greičiausiai ta mergaitė nieko negalvojo, o elgėsi pagal paprastą taisyklę prieiti pirmas išpažinties pas tą, kas prie jos prileido. Jeigu ne tokios aplinkybės, čia nieko pikto ir nebūtų. O dėl tų aplinkybių tam vaikui padėta susidaryti nuomonė, kad vienas iš dviejų kunigų yra blogas ir pas jį išpažinties eiti negalima. Negalima eiti pirmas, nebūs galima eiti ir kitų, nes nuo pirmos viskas prasideda. O tuo tarpu pati globėja daugiau žinojo apie tą vadinamą "blogąjį" nuodėmklausį, negu apie tą, kurio norėjo jos auklėtinį, nes ji gi naudojosi pastoviai jo patarnavimu. O čia ji ir prašiepsojo labai gerą progą tą savo globojamąją pakreipti

į geresnį kelią, tai ypa, iš pat pradžių įteigti, kad jei minti, jog jei turi būti visi kunigai geri, nes nei vienas jei nėra nieko blogo padaręs. Tai viena. O jeigu ji pati dėl savęs mano, kad tas nuodėmklausis jei gali geriau patarnauti, negu kitas, tai lygiai ji turėjo pagalvoti, jog ir jos auklėtiniai jis gali būti nei kiek neprastesnis. O dabar kiek daug dalykų čia praleista su ta praleista proga.

Toliau - kita mama. Anos dvi minutės mergaitės jau nebebuvo pirmos išpažinties vaikai, o jau einantys. Jos, kaip iš visko atrodo, po savo pirmųjų išpažinčių pastoviai laikėsi savo nuodėmklausio. Čia mes nenuginėsimė dėl to jos taip darė: kad mažiau jo bijojo, kad nerėjo geriau išpažintis atlikti, ar dvasinės tobulybės geriau pas jį siekti. Turint mintyje jų amžių, galima ir nieko čia negalvoti, o paprasčiausiai prieleisti vieną dalyką:ėjo dėl to, kad prie to pripratusios. Be to jos, kaip sakiau anksčiau, ir teisę turi eiti pas tokį nuodėmklausį, pas kokį jos nori. Bet čia buvo ypatingos aplinkybės. Kito nuodėmklausio nebuvo. Kitas kunigas sėdėjo beveik tuščias ir lengvai galima buvo pas jį atlikti išpažintį. Ir pilniausiai jos tai galėjo padaryti. Pagaliau jau ir prie klausyklos atsiklaupė. Ir štai viskas pagedo. Jos pačios tuojau pat nulėkė nuo vienos klausyklos prie kitos, nuo vieno nuodėmklausio prie kito. Pirmą jos pasiklausė mamos. Ir ta davė joms patarimą ar leidimą. Josėjo išpažinties kitar, tarytum tas, kuris čia pat buvo ir prie kurio klausyklos jos jau taip pat buvo, negalėjo jų išklausyti vaikiškos išpažinties. Žiūrint į jį tą atsitikimą, nieko negalvojęnt, žinoma galima vissip pasielgti ir tai patiesinti, kad padaryta visiškai išmintingai, bet

mano išmanymu, čia daryta didžiausias ne-
taktas iš motinos pusės. "an nemalonu saky-
ti, jog tai atsitiko prie mano klausyklos
lyg es jausčiausi kuo tai nuskrtaustas. Ne
del to es čia taip miniu. Man del to nei
šilta, nei šalta. Dar geriau, kad mažiau
pagkelynės: "Beba iš ratų, retams lengviau".
Bet šia/gta yra kitas dalykas, kuris reikia
sakyti bendrai prie kokios klausyklos jis
beatsitiktų. Pirmiausia buvo neprotinga be
jokios priežasties pabėgti nuo klausyklos.
Kas? Aš nebūčiau mokėjęs tų dviejų vaikų iš-
pažinties išklausyti? Puikiausiai. Šitai tu-
rėjo matyti ir ta mama. Bet ji savo vaikams
leido padaryti tokį nevykusių žinganių, kuris
jų gyvenime vėliau gali turėti labai liūdną
pasėkų. Anet anos protingos mamos, kur gi
jos ~~jos~~ beie išpažinties, kada nebetarės
to, pas kurį priprasta? Reikia bus priverstos
savaiame naudotis kitų patarnavimu. Tad,
jeigu jos bus priverstos tai daryti kada tai,
tai motina būtinai turėjo joms pasakyti, jog
ir dabar nėra ke lakstyti po bažnyčią ir iš-
pažintį atlikti ten, kur jau rengėsi atlikti,
nes ir tas kunigas gyvų neprarys. Bet ji
taip nepadarė, ir nepadarė dėl to, kad ir pa-
ti apie išpažintį tiek pat nusimanė, kaip
ir tos dvi mergaitės.

XXXXXXXXXXXX

Bet jūs žinokite, jgà jog išpažintis
nėra "šakar-makar" dalykas. Šip matote, ji
nuo pat pradžios surišta su daugybe dalykų,
kurie gali mus pagerinti ar pabloginti. Ir
labai liūdna, kad pačios motinos prisideda,
jog net pirmųjų išpažindžių einant, reikalei
būtų pabloginami... Juk "svietas svietui ne-
girdėjo", kad motina bėgtų klausis į zakris-

tiją uz gera jos daktors iepazīintis, kad ji
jā atlika pas kitą kuniga, negu kad ji norē-
jo privesti. O es jums saku, jog jūs pašies
turite atlikti iepazīintis iš tokių minčių ir
darbų . Amen.

1968.7.1.